

dragutin avramovski

kompozicija, 1960 (litografija u boji)

PODVIK

Zastade do mene i reče podji sa mnom jer će inače biti loše i ja podjoh za njim ne znajući ko je odakle dolazi i zašto me zove čak nisam znao kuda će me odvesti ali ipak sam išao za njim jer nisam mogao da pobeđem jer po svemu sudeći on me je tada omadjijao i izgleda tada više nisam bio sposoban da učinim nešto drugo osim da ga poslušam iako mi je bio savim nepoznat podjoh za njim iako sam se plašio ali ipak mislio sam ipak mi se ništa neće desiti mađa sam bio siguran da prvi put i nikada više u životu neću doživeti nešto što možda niko do sada nije doživio i zato sam poslušno išao napravili smo stotinu zavijutaka niz ulice koje sam još od ranije poznavao i u kojima ništa nije bilo vredno pažnje a zatim predjoh u manje poznati bar za mene deo grada i tu mi je već bio potreban izvestan napor da bih mogao shvatiti gde sam jer se moglo desiti zbog nepažnje da propadnem u neku od rupa na izločkanim ulicama između kojih je prolazila staza i ja sam sve vreme pazio da ne skrenem sa staze koja je po svemu sudeći bila dobro utabana i to mi je mogu da kažem pomagalo da ne zalutam jer onaj koji me je vodio već je bio otišao daleko ispred mene i kada sam pomislio da neću moći da ga stignem počeo sam da vičem za njim prijatelju vikao sam prijatelju ako želiš da idem sa tobom onda malo pričekaj ipak ja ne mogu sam da odem onako kuda treba da idem rekao sam a on kao da me nije čuo išao je i da lje i samo mi jednom preko ramena do baci hajde brže hajde hajde ali ja nikako nisam imao nameru da ga stignem i tako nastavismo da idemo na odstojanju koje se sve više povećavalo ali posle dugog hodanja primetio sam da se staza prekinula i to sam shvatio tek tada kada se žureći nadjoh obešen iznad jedne praznine i tek tada on mi doviknu čuvaj se eli to je bilo prekasno i ja se odjednom nadjoh iznad neke praznine čije dubine nisam bio svestan ali u svakom slučaju bila je toliko duboka koliko je bilo potrebno da se nikad ne izadje iz nje i to me je razumljivo mnogo uplašilo pa mu viknuh ti si me ovamo doveo i ti treba da me izvučeš iz ove nezavidne situacije a ako to ne učiniš vratiću se vratu se reče on vrati se jer ja ne mogu da te izvučem odavde i zar nisi video da nemam ruke a bez njih priznaćeš vrlo je teško da učinim ono što ti od mene tražiš tad se na-

ljutih izaći ću i bez tvoje pomoći ako reče on ako samo ja ne mogu da te čekam moram na vreme da stignem onamo kud sam pošao jer inače loše će biti za mene i on podje i ostavi me da sam visim nad prazninom

bilo mi je još teže jer sam osećao kako mi ruke popuštaju pa je i zemlja počela da se osipa ispod prstiju i već sam mislio propadam a niko neće znati gde sam i kako sam završio život propadam mislio sam jer se zemlja odjednom počela brzo da osipa ispod prstiju i uzalud sam mahao nogama kada nisu mogle da nadju oslonac svršeno je mislio sam kako malo po malo klizim nadole nemoćan da se održim a zato ipak nisam okrivljavao sebe niti njega mislio sam nije moglo biti drukčije od onog što se zbilo.

i baš kada se pod prstima jedne ruke otkide veći grumen zemlje i ja ostadoh da visim na jednoj ruci i kada me obuže užas i osećanje da je potrebno samo tren da poletim nadole mašući slobodnom rukom osetih neko korenje koje se beše pojavilo iz zemlje i onda se čvrsto uhvatih za njega i ne ispitujući da li je dovoljno čvrsto da zadrži moje telo uhvatih se za to korenje sa obe ruke i počeh da se penjem i kada osetih da mi je glava iznad iverice praznine shvatih da je potreban samo još jedan trzaj kako bih se našao gore trgoh se i zaista se popeh

bilo je još uvek mračno pa zato odlučih da nikuda ne idem odlučih da tu ostanem na ovom mestu gde sam doživio strahotu i da dočekam izlazak sunca

na izlazak sunca sam dugo čekao i to me je opet činilo nestrpljivim iako je bilo pomalo strašno mislio sam da li će sunce da izadje jer još uvek nisam bio siguran da sam izvan ponora pošto sam u stvari mogao da budem na nekom njegovom stepeniku kad je najzad izašlo sunce tada sam zbilja imao šta da vidim stajao sam kraj jedne duboke rupe koja ipak nije bila toliko duboka da bih mogao ozbiljnije nastradati i video sam kakvu sam pustoš napravio od straha ali sam znao da mi je sve to oprošteno pošto je noć bila tamna kao u rogu bez zvezda i meseca jer su to one noći bar tako svi kažu u kojima čovek može da slomi vrat i to me je izgleda uplašilo pa sam se zato tako ponašao i tako osećao.

(intermeo iz knjige „Sedam umirenja“)

Blagoja IVANOV

CIRIL ZLOBEC

u strah se spasi

*Ne idi dalje, nego smeš,
hrabriji od tebe
bili su manje hrabri,
pomisli na strah;*

*krdo divljih konja je u meni,
čime u pravi čas da te opomenem?
Moje ruke su
laskavi velar
u njihovim grivama koje prisluskuju;*

*moj glas je
umuknuo u omamljujući miris
i baje o zelenoj travi,
da ne osete pesak
koji već liže kopita;*

*moj pogled je
rosa jedne noći,
koja se na njihovim kopitama
bije sa plamenima peska —
samo kako u pravi čas da te opomenem?*

*Krdo divljih konja je u meni,
a ruke su mi umorene,
moj glas je promukao,
moj pogled je ugljenisao u vrelom pesku —
hrabriji od tebe se
nisu bojali straha,
u strah se spasi
i ne idi dalje, nego smeš:
rastrgnuće me
kao osamljeni oblak na nebu.
Krdo divljih konja je u meni.*

u parku

*U zelenim krletkama nad putem,
sa raspevanim nebom nekog detinjstva
u jedva probudjenim zenicama
zoblju navrne ptice
zlatne jagode rane zore,
kojima neće, neće biti kraja.*

*A zatim se iznenada,
visoko,
nad najviši vrh najvišega
zapali dan
i opet iznenada
(goreća, oštra igla podneva)
vrati na zemlju:*

*bez krika zaneme ptice
sa probodenim očima.*

*Zelene krletke nad putem su
mrtve,
dvoje zaljubljenih pod njima
ne zna,
da na peščanom putu leži različen
navni svod njihovog detinjstva.*

ja sam tvoja smrt

*Ti si provala gejzira
ukleta u ustajalu vodu
nemirnom željom reke.
Ja ti ne mogu biti korito.*

*Ti si duboki rudnik
u kome drago kamenje
plače u tamu.
Ja mu ne mogu biti beli vrat.*

*Ti si visoka ptica
kojoj je nesigurnost jastrebova
oduzela nebo.
Ja ti ne mogu biti krošnja.*

*Nerodjenih potomaka
ti si divlja krv
u zakrećenim žilama moga očaja.
Ja sam tvoja smrt.*

Sa slovenačkog preveli
Gojko JANJUSEVIĆ i Dejan POZNANOVIC